

χίλιες λέξεις, χίλια όνειρα, χίλιες μάχες

■ ΤΗΣ
Έλενας
Χουσνή

«Γυάλινα Πόδια»

Η προθεσμία είχε παρέλθει εδώ και μία εβδομάδα, ωστόσο η επιτροπή, παρά τις πιέσεις και τη γενική κατακραυγή, δεν έλεγε να αποφασίσει. Κάποιοι έλεγαν ότι έφταιγε ο αριθμός τους, το 13 ήταν δεμένο με την κορδέλα των προκαταλήψεων άλλωστε πάντα σε αυτή τη χώρα. Οι ρεπόρτερ που κάλυπταν το θέμα δεν ασχολούνταν ιδιαίτερα, αν και κατά καιρούς έγραφαν εναντίον του υπουργείου Πολιτισμού για τον τρόπο με τον οποίο διορίζονταν τα μέλη της επιτροπής. Δεν είχε περάσει πολύ καιρός από τότε που διορίστηκαν τα μέλη της Επιτροπής Ξεσηκώνοντας Θύελλα αντιδράσεων από ανθρώπους του χώρου. «Βαλτοί», «τσιράκια του συστήματος», «άσχετοι με τον χώρο του κινηματογράφου» ήταν μερικές μόνο από τις «δάφνες» που συνόδευσαν τον διορισμό τους στην επιτροπή που θα αποφάσιζε ποια ελληνική ταινία θα αποτελούσε την επίσημη υποψηφιότητα της Ελλάδας για το Βραβείο OSCAR διεθνούς ταινίας μεγάλου μήκους.

Οι ειδικοί του χώρου από καιρό υμνούσαν την ταινία «Γυάλινα πόδια» ενός νέου κινηματογραφιστή, του Λέοντα Τσακίρη, που είχε διαγράψει μια εξαιρετική πορεία σε διεθνή Φεστιβάλ με αρκετές ταινίες μικρού μήκους. Τα «Γυάλινα πόδια» είχαν λάβει διθυραμβικές κριτικές από τους εγχώριους κριτικούς και κατά την άποψή τους η επιλογή της ταινίας αποτελούσε μονόδρομο. Στα πηγαδάκια, όμως, όλοι έλε-

γαν πως η επιθυμία του υπουργού ήταν να προκριθεί η ταινία «Σκουπιδότοπος ποίησης» του εκλεκτού του Μίλτου Αρταβάνη. Ο εμφύλιος που μαίνονταν μεταξύ της «γραμμής» του υπουργείου και των φορέων του κινηματογράφου ήταν κοινό μυστικό, όμως όλοι περίμεναν την τελική απόφαση της επιτροπής για να ξεσπαθώσουν.

Από την πρώτη κιόλας μέρας συνεδρίασης της επιτροπής το κλίμα μύριζε μπαρούτι. Από τα 13 μέλη, ο πρόεδρος και άλλοι πέντε ελέγχονταν απόλυτα από τον υπουργό, γνωστά τσιράκια του, που μασούσαν με εκπαιδευμένα δόντια, επιδοτήσεις, έμμισθες θέσεις, φεστιβαλικά μονοπώλια και χρηματοδοτήσεις από επιχειρηματίες της πιάτσας που δεν χαλούσαν χατίρια εφόσον δεν χαλούσαν και στους ίδιους. Τα μέλη αυτά, εκτός των άλλων, διατηρούσαν και μικρούς στρατούς από «δικούς» τους σε αργομισθίες του δημόσιου τομέα για τις οποίες όλοι γνώριζαν αλλά κανείς δεν μιλούσε ανοιχτά.

Ο πρόεδρος και οι άλλοι πέντε χρειάζονταν αυτόν τον ένα που θα έγερνε την πλάστιγγα προς την πλευρά του Αρταβάνη, αφού έξι μέλη της επιτροπής ήταν ξεκάθαρα υπέρ της ταινίας του Τσακίρη. Αυτός ο ένας, η μία για την ακρίβεια, ήταν η Μαριλίζα Μίχου, κριτικός κινηματογράφου που για χρόνια εργαζόταν στις μεγαλύτερες εφημερίδες της χώρας ενώ διατηρούσε και δική της εκπομπή σε κρατικό κανάλι. Στην πιάτσα την έλεγα ισαποστάκια γιατί κατάφερνε να διατηρεί μια επίφαση αμεροληψίας, αλλά μόνο όσο χρειάζονταν για να μην κατηγορηθεί ευθέως ότι έπαιζε το παιχνίδι του υπουργείου και των επιχειρηματιών. Ισοσκελίζε την συγκαταβατικότητά της απέναντι σε προκλητικές αποφάσεις του υπουργού, με άρθρα εναντίωσης, πάντα σε θέματα

ελάσσονα.

Μια στην πρύμνη, μια στην πλώρη, έλεγαν αρκετοί συνάδελφοί της, πάντα όμως πίσω από την πλάτη της.

Ήταν η έβδομη φορά που η επιτροπή σταματούσε τη συνεδρίασή της λόγω αδυναμίας λήψης απόφασης. Το τηλέφωνο της Μίχου χτύπησε αρκετές φορές μέχρι να το σηκώσει. Έπρεπε να απομακρυνθεί από τον χώρο συνεδρίασης για να μπορέσει να απαντήσει. Η φωνή του υπουργού ήταν κοφτή όπως πάντα: «Τελειώνει. Το έκανες το σόου σου. Θέλω πανηγυρική ανακοίνωση αύριο για τον Αρταβάνη. Έχουμε πιο σοβαρά θέματα να ασχοληθούμε».

Δεν πρόλαβε να του απαντήσει. Της το έκλεισε. Έτσι έκανε πάντα. Απομακρύνθηκε με γρήγορο βηματισμό. Η επιτροπή θα συνεδρίαζε την επομένη στις 9 το πρωί. Κι εκείνη είχε λίγες ώρες για να αποφασίσει. Το 6-6 που είχε διαμορφωθεί από την πρώτη στιγμή παρέμενε όσο εκείνη δήλωνε αναποφάσιστη και ψήφιζε λευκό. Θα μπορούσε η επιτροπή και έτσι να αποφασίσει, με την ψήφο του προέδρου να βαρύνει, αλλά μετά τις παραιτήσεις της προηγούμενης χρονιάς και τις καταγγελίες για στημένη ψηφοφορία ο υπουργός ήθελε μια απόφαση καθαρή και χωρίς παρατράγουδα.

Ήξερε, όπως το ήξεραν όλοι, ότι η ταινία του Τσακίρη ήταν ένα μικρό αριστούργημα. Από την άλλη ο Αρταβάνης είχε επαναλάβει τον κακό εαυτό του φτιάχνοντας μια ταινία γεμάτη κλισέ, αβαθή και με χειρίστες ερμηνείες. Αν δεν ήταν η καταπληκτική φωτογραφία του Τόμυ Καρατζάς, η ταινία θα ήταν ταυτόσημη του τίτλου της. «Σκουπιδότοπος» ναι αλλά όχι ποίησης. Αταλαντοσύνης και προχειρότητας σίγουρα.

Μέχρι πριν από λίγο καιρό, δεν θα είχε κανένα πρόβλημα να

συνταχθεί με την επιθυμία του υπουργού και να βρει με ευκολία επιχειρήματα να επαινέσει την προσπάθεια του Τσακίρη, δικαιολογώντας την επιλογή του Αρταβάνη με μια εννοχρησμένη παράθεση πλεονεκτημάτων που δεν υπήρχαν. Το είχε κάνει πολλές φορές.

Τι ήταν άλλη μία; Άλλη μία θα σήμαινε σίγουρα παράταση της εκπομπής της που πήγαινε άπατη σε τηλεθέαση και ανανέωση όλων των φανερών και κρυφών «μισθών» που το μπλοκ επιταγών της πολιτικής εξουσίας αγόγγυστα της έκοβε όσο έκανε αυτό που περίμεναν από εκείνη.

Όμως πριν από τρεις μήνες είχε δει ένα τρομερό όνειρο. Ήταν σε μια αίθουσα δικαστηρίου αχανή. Εκείνη στο εδώλιο του κατηγορουμένου. Το ακροατήριο αποτελούνταν από εκατοντάδες ανθρώπους. Σιωπηλούς, ρακένδυτους, με βλέμμα ανέκφραστο, πολλοί με το κεφάλι σκυμμένο, κάποιοι με τη γροθιά σηκωμένη να φωνάζουν. Της πήρε χρόνο να καταλάβει ότι αυτοί και αυτές που φώναζαν, έβριζαν εκείνη. Οι μάρτυρες κατηγορίας ήταν ατελείωτοι. Εκατοντάδες άνθρωποι μιλούσαν εναντίον της, την κατηγορούσαν ότι τους καταδίκασε στην αφάνεια, τους στέρησε την ευκαιρία να αναδείξουν το ταλέντο τους και τους οδήγησε στην απόσυρση και την κατάθλιψη. Παραγωγοί, φωτογράφοι, σκηνογράφοι, ηθοποιοί, σεναριογράφοι. «Σκύλα», «πουλημένη», «κολαούζος των πολιτικών» ήταν μερικοί από τους «τίτλους» που της απένειμαν, οι περισσότεροι με σβησμένη φωνή, κάποιοι όμως

οργισμένα, φτύνοντάς την. Το όνειρό της ένωσε ότι κράτησε για ώρες μέχρι να ανακοινωθεί η απόφαση του δικαστή. Το πρόσωπό του δεν ήταν άλλο από αυτό του Μιχάλη Καστρινάκη, την ταινία του οποίου είχε καταψηφίσει την προηγούμενη χρονιά η επιτροπή προκρίνοντας και πάλι κάποιον με λιγότερο ταλέντο αλλά τις σωστές γνωριμίες.

«Ισόβια κάθειρξη στο υπουργείο Πολιτισμού» χωρίς δικαίωμα εφέσεως. Δύο άνδρες με πολιτικά την πλησίασαν. Της έδωσαν ένα μπλοκ επιταγών και ένα χρυσό αγαλματίδιο και την οδήγησαν σε μια θωρακισμένη λιμουζίνα. Το γραφείο της στο υπουργείο ήταν άνετο, γεμάτο πανάκριβα έργα τέχνης. Η γραμματέας της την καλωσόρισε και της ευχήθηκε ισόβια επιτυχία.

Από την ημέρα που είδε το όνειρο, δεν σκεφτόταν τίποτε άλλο εκτός από εκείνη την μακρά σειρά των μαρτύρων κατηγορίας.

Η επιτροπή απεφάνθη ομόφωνα. Η ταινία που θα εκπροσωπούσε τη χώρα στα OSCAR ήταν τα «Γυάλινα Πόδια» του Λέοντα Τσακίρη. Ο υπουργός χαμογελαστός υπερθεμάτισε την απόφαση της επιτροπής κάνοντας λόγο για την ενίσχυση των νέων ταλέντων που αποτελούν πρεσβευτές της κινηματογραφικής αφήγησης της χώρας στο εξωτερικό. Ευχαρίστησε ιδιαίτερα τη Μαριλίζα Μίχου, πλέκοντας το εγκώμιό της και εκφράζοντας τις καλύτερες ευχές του για τη συνταξιοδότησή της μετά από 35 χρόνια ευδόκιμης πορείας στο χώρο της κινηματογραφικής κριτικής.

Σας καλούμε να γίνετε συνοδοιπόροι στο λογοτεχνικό / πολιτικό ταξίδι. Τα κείμενά σας μπορείτε να τα στέλνετε στην ηλεκτρονική διεύθυνση: stoforos@yahoo.com (Κώστας Στοφόρος)